

IV

(Pranešimai)

EUROPOS SAJUNGOS INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR ORGANŲ PRANEŠIMAI

TARYBA

Tarybos išvados dėl ES strateginio požiūrio į tarptautinius kultūros ryšius ir veiksmų programos

(2019/C 192/04)

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

REMDAMASI:

1. 2005 m. UNESCO konvencija dėl kultūrų raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo ⁽¹⁾;
2. 2017 m. gegužės 23 d. Tarybos išvadamis dėl ES strateginio požiūrio į tarptautinius kultūros ryšius ⁽²⁾;
3. 2017 m. birželio 7 d. Naujuoju Europos konsensusu dėl vystymosi „Mūsų pasaulis, mūsų orumas, mūsų ateitis“ ⁽³⁾;
4. 2018 m. gegužės 23 d. Tarybos išvadamis dėl poreikio kultūros paveldui suteikti svarbią vietą visų sričių ES politikoje ⁽⁴⁾;
5. 2018 m. lapkričio 27 d. Tarybos išvadamis dėl 2019–2022 m. darbo plano kultūros srityje ⁽⁵⁾;

PALANKIAI VERTINDAMA:

6. 2016 m. Europos Komisijos ir vyriausiojo įgaliotinio bendrą komunikatą „ES tarptautinių kultūrinių ryšių strategijos kūrimas“;
7. 2018 m. Komisijos komunikatą „Naujoji Europos kultūros darbotvarkė“;

ATKREIPDAMA DĖMESĮ Į:

8. 2018 m. liepos mėn. pranešimą apie ES nacionalinių kultūros institutų (EUNIC) grupių ir ES delegacijų partnerystės dabartinę padėtį ir jame pateiktas rekomendacijas ⁽⁶⁾;
9. tai, kad pradėtas projektas „Europos kultūros rūmai“, skirtas novatoriškiems Europos subjektų ir vietos suinteresuotųjų subjektų ne ES šalyse bendradarbiavimo modeliams išbandyti ir įgyvendinti ⁽⁷⁾;

PRIPAŽINDAMA, KAD:

10. Europos Sąjungos užsienio politika yra grindžiama valstybių narių politinio tarpusavio solidarumo plėtojimu, bendros svarbos klausimų nustatymu ir kuo didesnės valstybių narių veiksmų konvergencijos pasiekimu;

⁽¹⁾ <https://en.unesco.org/creativity/convention>

⁽²⁾ OL L 189, 2017 6 15, p. 38.

⁽³⁾ OL C 210, 2017 6 30, p. 1.

⁽⁴⁾ OL C 196, 2018 6 8, p. 20.

⁽⁵⁾ OL C 460, 2018 12 21, p. 12.

⁽⁶⁾ <https://www.eunicglobal.eu/news/report-on-the-current-state-of-the-partnership-between-eunic-clusters-and-eu-delegations>

⁽⁷⁾ <https://www.eunicglobal.eu/european-houses-of-culture>

11. Sąjungos veiksmai kultūros srityje yra grindžiami ES kompetencija vykdyti veiksmus, kuriais remiami, koordinuojami ar papildomi valstybių narių veiksmai;
12. kultūros įvairovė ir kultūrų dialogas yra neatsiejama Europos Sąjungos vertybių dalis ir atlieka svarbų vaidmenį propaguojant žmogaus teises, meninę laisvę, pagarbą ir toleranciją kitų asmenų atžvilgiu, tarpusavio supratimą, konfliktų prevenciją, susitaikymą ir kovą su ekstremizmu ir prisideda prie demokratizacijos, gero valdymo ir taikesnių visuomenių;
13. būdama pati savaime vertybe kultūra daro teigiamą socialinį ir ekonominį poveikį, gerina gyvenimo kokybę, o jos teigiamas vaidmuo išorės santykių srityje sulaukia vis didesnio pripažinimo;

SIEKDAMA:

14. didinti ES užsienio politikos veiksmingumą ir poveikį integruojant tarptautinius kultūrinius ryšius į įvairias savo užsienio politikos priemones, ypač turinčias ilgalaikę perspektyvą;
15. didinti ES pozicijų ir veiksmų suderinamumą daugiašaliu lygmeniu, kad padidėtų ES kaip tarptautinių santykių darną skatinančios jėgos veiksmingumas, be kita ko, pašalinant veiksmingai veikti trukdančias kliūtis visiems suinteresuotiesiems subjektams;
16. skatinti ES ir jos partnerių tarpusavio mokymąsi, kultūrų supratimą ir pasitikėjimą išorės santykių srityje, kartu įgalinant vietos kultūros sektorius, kurie yra įtraukaus ir darnaus vystymosi, socialinės ir kultūrinės pažangos varikliai, ir skatinant kultūros įvairovę, inovacijas bei ekonominį atsparumą;
17. abipusiai stiprinti kultūros politikos, programų ir projektų išorės aspektus, taip pat ES ir jos valstybių narių tarptautinių santykių kultūrinį ir kūrybinį aspektą, stiprinant įvairius sektorius apimančių Sąjungos institucijų ir valstybių narių bendradarbiavimą ir bendradarbiavimą jose;
18. siekti ES ir jos valstybių narių, įskaitant jų diplomatinės ir konsulinės atstovybes bei EUNIC tinklą, trečiojoje šalyje vykdomos veiklos sinergijos ir papildomumo;

DERAMAI ATSIŽVELGDAMA Į:

19. atitinkamas valstybių narių, Komisijos ir EIVT kompetencijos sritis, taip pat subsidiarumo ir papildomumo principus;

GERBDAMA:

20. kultūros įvairovę, meninę laisvę ir kultūros sektoriaus nepriklausomumą;

PRIPAŽINDAMA, KAD REIKIA:

21. kompleksinio požiūrio į kultūrą, kuris apimtų kultūros ir kūrybos pramonę, menus, mokslą, švietimą, turizmą, kultūros paveldą ir kt.;
22. tęsti kovą su neteisėta prekyba kultūros vertybėmis;
23. įtraukimo: reikėtų skatinti ir lengvinti valstybių narių veiklos vykdymą trečiojoje valstybėje, įskaitant tas valstybes, kuriose jos neturi diplomatinę ir konsulinę atstovybę;
24. naujos dialogo, tarpusavio supratimo ir mokymosi dvasios, kuri apimtų bendradarbiavimą su vietos suinteresuotaisiais subjektais ir pilietine visuomene visais lygmenimis (planavimo, projektų kūrimo, įgyvendinimo) ir vienodomis sąlygomis, siekiant, kad būtų laikomasi principu „iš apačios į viršų“ ir žmonių tarpusavio ryšiais grindžiamo požiūrio, įgalėjimo vietos lygmeniu, dalyvavimo ir bendros kūrybos;
25. decentralizuoto požiūrio, pagal kurį politika ir projektai būtų pritaikyti prie vietos konteksto, poreikių ir siekių;
26. aiškinamosios veiklos ir informuotumo didinimo, be kita ko, apie ES institucijų ir valstybių narių kartu su jų diplomatinėmis ir konsulinėmis atstovybėmis, kultūros institutais ir jų tinklais, pavyzdžiui, EUNIC, taip pat kitų suinteresuotųjų subjektų atitinkamus vaidmenis ir abipusius lūkesčius;
27. lankstumo rengiant finansavimo ir administravimo priemones, siekiant taip pat remti mažus bei vidutinio dydžio projektus ir prisiderinti prie vietos pajėgumų;

TODĖL NUSTATO TOKIĄ VEIKSMŲ PROGRAMĄ PRAŠYDAMA VALSTYBIŲ NARIŲ:

28. stiprinti, kai tikslinga, atitinkamų ministerijų, visų pirma kultūros ir užsienio reikalų ministerijų, bendradarbiavimą;
29. kai aktualu, toliau plėtoti esamus žinių ir kompetencijos plėtojimo tinklus ir skatinti mainus tarp akademinės bendruomenės ir specialistų tarptautinių kultūros ryšių srityje;
30. šio strateginio požiūrio analizės ir pagalbos įgyvendinant tikslais pirmininkavimo ES Tarybai metu išnaudoti neformalius kultūros ministerijų vyresniųjų specialistų ir užsienio reikalų ministerijų vyresniųjų kultūros specialistų susitikimus, vykstančius per Tarybos ir jos atitinkamų geografinių ir teminių parengiamųjų organų, kuriems toliau tenka pagrindinis svoris nustatant politines gaires, formuojant sprendimus ir priimanč sprendimus, posėdžius;
31. stiprinti jų dalyvavimą rengiant, įgyvendinant, stebint ir vertinant bendras vietos kultūros strategijas ir projektus trečiojoje valstybėje. EUNIC ir diplomatinė bei konsulinė atstovybių bendradarbiavimas galėtų prisidėti siekiant šio tikslo;

RAGINDAMA KOMISIJĄ IR SAJUNGOS VYRIAUSIĄJĮ ĮGALIOVINĮ UŽSIENIO REIKALAMS IR SAUGUMO POLITIKAI:

32. įtvirtinti šio strateginio požiūrio principus bei tikslus ir stiprinti bendradarbiavimą su atitinkamais Tarybos organais rengiant ir įgyvendinant esamas ir būsimas temines bei geografines programas, pavyzdžiui, plėtros, vystymosi ir Europos kaimynystės politikos šalių ar strateginių partnerių kontekste;
33. užtikrinti tinkamas ekspertines žinias kultūros ryšių srityje;
34. paskirti kultūros ryšių centrus ir užtikrinti, kad ES delegacijose būtų pakankamai kultūros srities pajėgumų;
35. sukurti vieną bendrą internetinį kontaktinį punktą, per kurį būtų galima susipažinti su informacija apie ES politiką, programas ir veiksmus, kurių Komisija ir EIVT imasi tarptautinių kultūros ryšių srityje;
36. kai tikslinga, įtraukti tarptautinių kultūros ryšių aspektą į reguliariai teikiamas ataskaitas dėl užsienio politikos veiksmų ir programų, be kita ko, Visuotinės strategijos kontekste;

RAGINDAMA VALSTYBES NARES, KOMISIJĄ IR SAJUNGOS VYRIAUSIĄJĮ ĮGALIOVINĮ UŽSIENIO REIKALAMS IR SAUGUMO POLITIKAI JŲ ATITINKAMOSE KOMPETENCIJOS SRITYSE IR DERAMAI ATSIŽVELGIANT Į SUBSIDIARUMO IR PAPILDOMUMO PRINCIPĄ:

37. stiprinti veiksmų koordinavimą, sinergiją ir strategines gaires dėl geriausio tarptautinių kultūros ryšių skatinimo būdo, visų pirma reguliariai dalyvaujant Tarybai ir jos atitinkamiems parengiamiesiems organams ir specialioms ekspertų grupėms;
38. toliau stiprinti kultūros vaidmenį politikoje ir programose išorės santykių sistemoje, be kita ko, pagal BUSP;
39. skatinti bendradarbiavimą, laikantis šio strateginio požiūrio tikslų, su trečiosiomis valstybėmis ir atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis, ypač UNESCO ir Europos Taryba;
40. dėti daugiau pastangų siekiant bendrų ES pozicijų daugiašaliuose forumuose ir tinkluose ir, kai tikslinga, laikytis vienos pozicijos klausimais, darančiais poveikį tarptautiniams kultūros ryšiams;
41. remti pastangas stiprinti kultūros kaip horizontaliojo veiksnio siekiant darnaus vystymosi tikslų vaidmenį;
42. naudojantis tinkamomis institucinėmis ir teisinėmis sistemomis ir paramos priemonėmis sudaryti palankesnes sąlygas menininkų ir kultūros specialistų judumui tarp ES ir trečiųjų valstybių;
43. plėtoti partnerystes su tarptautinėmis organizacijomis ir institucijomis, kurios propaguoja kultūros ir kultūros paveldo vaidmenį užtikrinant taiką konflikto ir pokonfliktinėse zonose;

44. dėti itin daug pastangų įgyvendinant bendrus projektus ir bendrus veiksmus trečiojoje valstybėje, remiantis bendra strategine valstybių narių, jų diplomatinė ir konsulinė atstovybių, jų kultūros institutų, EUNIC, ES delegacijų ir vietos suinteresuotųjų subjektų vietos lygmeniu parengta vizija; tuo tikslu turėtų būti parengtos atitinkamos programos ir priemonės;
  45. geriau pasinaudoti esamais forumais, mechanizmais, tinklais ir duomenų bazėmis, skirtais keistis informacija ir dalytis gerosios praktikos pavyzdžiais, įskaitant kultūros diplomatijos platformą.
-

PRIEDAS

Pagrindinės politinės nuorodos

- 1954 m. Hagos kultūros vertybių apsaugos ginkluoto konflikto metu konvencija;
  - 1970 m. UNESCO nelegalaus kultūros vertybių įvežimo, išvežimo ir nuosavybės teisės perdavimo uždraudimo priemonių konvencija;
  - 1972 m. UNESCO pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvencija;
  - 2003 m. UNESCO nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencija;
  - 2005 m. UNESCO konvencija dėl kultūros raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo;
  - 2015 m. Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.;
  - Europos Tarybos konvencijos dėl kultūros, architektūros paveldo, archeologijos paveldo, kultūros paveldo vertės visuomenei ir kraštovaizdžiui;
  - 2008 m. lapkričio 20 d. Tarybos išvados dėl kultūrų įvairovės ir dialogo skatinimo Sąjungos ir jos valstybių narių išorės santykiuose;
  - 2015 m. lapkričio 24 d. Tarybos išvados dėl kultūros ES išorės santykių srityje, ypač daug dėmesio skiriant kultūros svarbai vystomojo bendradarbiavimo srityje;
  - 2016 m. spalio 17 d. Tarybos išvados dėl visuotinės Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategijos.
-